

Briuselis, 2025 10 15
COM(2025) 640 final

2023/0163 (COD)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

**Tarybos pozicijos dėl naujo reglamento dėl Europos jūrų saugumo agentūros, kuriuo
panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1406/2002, priėmimo**

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI

pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 6 dalį

dėl

Tarybos pozicijos dėl naujo reglamento dėl Europos jūrų saugumo agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1406/2002, priėmimo

(Tekstas svarbus EEE)

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pasiūlymo perdavimo Europos Parlamentui ir Tarybai data 2023 m. birželio 1 d.
(dokumentas COM(2023) 269 *final*, 2023/0163 COD):

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonės data: 2023 m. rugsėjo 20 d.

Per pirmąjį svarstymą priimtos Europos Parlamento pozicijos data: 2024 m. kovo 12 d.

Tarybos pozicijos priėmimo data: 2025 m. spalio 13 d.

2. KOMISIJOS PASIŪLYMO TIKSLAS

Reglamentas dėl Europos jūrų saugumo agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1406/2002¹, yra vienas iš penkių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriuos 2023 m. birželio 1 d. priėmė Komisija, atnaujinama ankstesnius saugios laivybos dokumentų rinkinius.

Europos jūrų saugumo agentūra (toliau – EMSA arba Agentūra) atlieka svarbų vaidmenį didinant jūrų saugą, remdama valstybes nares ir Komisiją, kartu prisidedama prie žaliosios ir skaitmeninės ES jūrų sektoriaus pertvarkos. Todėl labai svarbu užtikrinti, kad Agentūra turėtų tinkamus įgaliojimus ir išteklius, kad galėtų tęsti savo veiklą ateityje.

Nuo paskutinio svarbaus įgaliojimų pakeitimo 2013 m. EMSA perėmė daug naujų užduočių. Vis dėlto didelė jų dalis nėra tinkamai atspindėta jos įgaliojimuose. Dauguma šių naujų užduočių kyla dėl didėjančios žaliosios pertvarkos ir sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo svarbos, nes ES šiose srityse lyderiauja tiek vietos, tiek tarptautiniu lygmenimis. Be to, laikui bėgant atsiradus daug įvairių duomenų bazių ir IT priemonių, Agentūra turi geriausias sąlygas remti labai reikalingą jūrų paslaugų skaitmeninimą, taip pat kibernetinį saugumą ir stebėseną.

Tuo pat metu EMSA įgaliojimai turi būti pritaikyti ateities poreikiams. Jie turi būti pritaikyti prie naujų užduočių, kurios Agentūrai bus pavestos būsimais ES teisės aktais, kaip antai jūrų srities dokumentų rinkiniu, kuriame numatytos naujos Agentūros pareigos remti valstybes nares jūrų saugumo ir tvarumo srityse.

¹ 2002 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1406/2002, įsteigiantis Europos jūrų saugumo agentūrą, OL L 208, 2002 8 5, p. 1–9.

Todėl pasiūlymas peržiūrėti EMSA įgaliojimus atspindi didesnę Agentūros vaidmenį, kurį ji atlieka jau šiandien, ir vaidmenį, kurį ji turėtų atlikti ateityje. Įgaliojimai, nors ir išsamūs, turėtų išlikti lankstūs, siekiant užtikrinti, kad EMSA galėtų toliau lanksčiai reaguoti į valstybių narių ir Komisijos poreikius – tiek remti naujų politikos prioritetų įgyvendinimą, tiek reaguoti į krizes. Didesnis EMSA vaidmuo reiškia, kad Agentūrai reikia papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių.

Atsižvelgdama į tai, kad įvyko daug Agentūros užduočių ir jos vidaus organizacijos pokyčių, Komisija pasiūlė pakeisti Reglamentą (EB) 1406/2002 nauju teisės aktu.

3. PASTABOS DĖL TARYBOS POZICIJOS

Tarybos pozicija visiškai atspindi politinį susitarimą, kurį Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė 2025 m. gegužės 20 d. Pagrindiniai šio susitarimo aspektai:

- Kalbant apie Agentūros veiklos sritis ir užduotis, didžioji dauguma į Komisijos pasiūlymą įtrauktų užduočių buvo išlaikytos, padarius tam tikrus formuluotės pakeitimus, atnaujinus neseniai priimto saugios laivybos dokumentų rinkinio galutinę redakciją², laivų perdėbimo, taršos rizikos vertinimo, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo užduotis, jūrų stebėjimo užduotis ir įtraukus naujų užduočių. Tačiau EMSA techninės pagalbos Komisijai arba valstybėms narėms, susijusios su Jūrų strategijos pagrindų direktyva³ ir azoto oksidais (NOx), buvo atsisakyta.
- Kalbant apie tarptautinius aspektus, teisėkūros institucijos susitarė, kad EMSA gali įdarbinti darbuotojus Tarptautinėje jūrų organizacijoje Londone, kurie padėtų Komisijai ir valstybėms narėms. Galiausiai teisėkūros institucijos susitarė palikti nuorodą į Agentūros tarptautinę strategiją, kurią EMSA valdančioji taryba turi priimti atsižvelgdama į Agentūros bendrąjį programavimo dokumentą.
- Valdymo srityje, nepaisant tvirtos Tarybos pozicijos sumažinti Komisijos atstovų EMSA valdančiojoje taryboje skaičių, teisėkūros institucijos susitarė palikti keturis Komisijos atstovus.
- Teisėkūros institucijos susitarė panaikinti Vykdomąją valdybą ir reikalavimą, kad Valdančiosios tarybos sprendimų, susijusių su žmogiškaisiais ištekliais ir biudžeto klausimais, projektams priimti būtinas palankus Komisijos balsavimas. Dėl to sumažėjo numatomas sustiprintas Komisijos ir valstybių narių vaidmuo vykdant Agentūros priežiūrą.
- Tačiau EMSA vykdomosios valdybos vaidmenį iš dalies jau atlieka Vykdomosios valdybos patariamasis komitetas, kurį sudaro du Komisijos atstovai ir kuriam pavesta rengti sprendimus biudžeto ir žmogiškųjų išteklių klausimais. Nors Vykdomosios valdybos atsisakymas gali turėti neigiamą poveikį, dabartinis patariamąjo komiteto vaidmuo ir jo sudėtis turės švelninamąjį poveikį.
- Be to, per trišalį dialogą teisėkūros institucijos susitarė dėl įspėjimo mechanizmo, kuris bus aktyvuotas, jei Komisija išreikš didelį susirūpinimą dėl pasiūlymų priimti sprendimus klausimais, susijusiais su Finansiniu pagrindų reglamentu⁴, Tarybos

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_23_2919.

³ 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų jūrų aplinkos politikos srityje pagrindus, OL L 164, 2008 6 25, p. 19–40.

⁴ 2018 m. gruodžio 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/715 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį ir nurodytiems Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 70 straipsnyje, OL L 122, 2019 5 10, p. 1–38.

nuostatais ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygomis⁵. Tačiau, kalbant apie balsavimo taisykles, teisėkūros institucijos neatsižvelgė į Komisijos išreikštas stiprias abejones ir susitarė pereiti nuo vieningo balsavimo prie keturių penktadalių balsų daugumos, kad Valdančioji taryba galėtų priimti sprendimus Komisijai aktyvavus įspėjimo sistemą. Tai susilpnins nuostatos atgrasomąjį poveikį ir atitinkamai sumažins Komisijos gebėjimą užtikrinti, kad sprendžiant žmoniškųjų išteklių ir biudžeto klausimus būtų laikomasi Sąjungos teisės. Todėl Komisija paskelbė pareiškimą, kuriame raginama, kad priimant su šiais klausimais susijusių Tarybos sprendimų projektus Agentūra, Valdančioji taryba ir Komisija struktūriškai koordinuotų savo veiksmus.

- Teisėkūros institucijos susitarė pakeisti Valdančiosios tarybos balsavimo taisykles iš absoliučios į dviejų trečdalių balsų daugumą, kai teikiama nuomonė dėl sąskaitų, Valdančiosios tarybos taisyklių, Agentūros vidaus struktūros, susitarimų su trečiosiomis šalimis ir vykdomojo direktoriaus skyrimo, atleidimo ir kadencijos pratęsimo. Be to, teisėkūros institucijos susitarė vėl numatyti dabartinę galimybę Valdančiajai tarybai imtis veiksmų dėl pasiūlymo atleisti vykdomąjį direktorių ne tik Komisijos, bet ir ne mažiau kaip trečdaliu balsavimo teisę turinčių valdančiosios tarybos narių siūlymu.
- Kalbant apie vykdomąjį direktorių, teisėkūros institucijos susitarė kaip principą, kurio turi būti laikomasi Komisijos pirminės atrankos procedūroje, įtraukti ir geografinę pusiausvyrą. Be to, jos susitarė, kad prieš paskyrimą ir galbūt prieš pratęsiant kadenciją atrinktas kandidatas arba pareigas einantis vykdomasis direktorius bus pakviestas padaryti pareiškimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į jo narių klausimus.
- Teisėkūros institucijos susitarė, kad, kalbant apie vykdomojo direktoriaus kadencijos pratęsimą, dvigubas vertinimas (kuriame atsižvelgiama į vykdomojo direktoriaus veiklos rezultatų vertinimą ir būsimas Agentūros užduotis bei iššūkius) turi būti perduotas Valdančiajai tarybai susipažinti kartu su Komisijos pasiūlymu pratęsti kadenciją. Teisėkūros institucijos taip pat susitarė išbraukti pereinamojo laikotarpio nuostatą dėl dabartinio vykdomojo direktoriaus kadencijos pratęsimo vieniems metams.
- Teisėkūros institucijos susitarė palikti Agentūrai galimybę Komisijos prašymu steigti regioninius centrus ES valstybėse narėse, kad kai kurios Agentūros užduotys būtų vykdomos kuo veiksmingiau.
- Galiausiai teisėkūros institucijos susitarė panaikinti galimybę Agentūrai šiuo metu nustatyti ir rinkti mokesčius: bet koks galimas poreikis sukurti mokesčių sistemą, nurodant paslaugas, kurios galėtų būti finansuojamos iš mokesčių, bus įvertintas atliekant periodinį Agentūros vertinimą ne vėliau kaip po penkerių metų nuo reglamento įsigaliojimo.

⁵ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas ir nustatantis Komisijos pareigūnams laikinai taikomas specialias priemones, OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

4. IŠVADA

Siekdama kompromiso, Komisija pritaria tarpinstitucinių derybų rezultatams ir todėl jai priimtina per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija, taigi Europos Parlamentas gali priimti galutinį tekstą per antrąjį svarstymą.

5. KOMISIJOS PAREIŠKIMAS

Komisija pateikė vienašalį pareiškimą ir jis pateiktas priedėlyje.

Priedėlis

Komisijos pareiškimas dėl įspėjimo sistemos, susijusios su žmogiškųjų išteklių ir biudžeto klausimais (20 straipsnio 2 dalis)

„Komisija primena, kad teisėkūros institucijų pasiektu galutiniu susitarimu dėl iš dalies pakeisto Europos jūrų saugumo agentūros (EMSA) reglamento pasiūlymo daromi jos pasiūlymo nuostatų dėl valdymo pakeitimai. Šie pakeitimai sumažina Komisijos gebėjimą užtikrinti, kad sprendžiant žmogiškųjų išteklių ir biudžeto klausimus būtų laikomasi Sąjungos teisės.

Perėjimas nuo vieningo balsavimo prie 20 straipsnio 2 dalyje numatytos keturių penktadalių balsų daugumos antrajame balsavimo ture silpnina Komisijos apsaugos priemonės, kuria užtikrinamas geras administravimas ir patikimas finansų valdymas, veiksmingumą. Dėl to kyla pavojus, kad, nepaisant oficialaus Komisijos prieštaravimo, vis dėlto gali būti priimti sprendimai, prieštaraujantys taikomai Sąjungos teisinei sistemai, visų pirma Finansiniam pagrindų reglamentui, Tarnybos nuostatams ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygoms. Dėl to taip pat gali kilti didelis pavojus ne tik EMSA, bet ir Komisijos bei visos Europos Sąjungos finansams ir reputacijai.

Atsižvelgdama į tai, Komisija ragina Agentūrą ir jos valdančiąją tarybą iš anksto ir struktūriškai su Komisija koordinuoti visus priimti pateikiamus sprendimų projektus.“